

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 4 март 2021 г.
(OR. en)

6649/21

SOC 106
EMPL 81
EDUC 73
SAN 113
ECOFIN 217

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 4 март 2021 г.

До: Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2021) 102 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ План за действие на Европейския стълб на социалните права

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2021) 102 final.

Приложение: COM(2021) 102 final

Брюксел, 4.3.2021 г.
COM(2021) 102 final

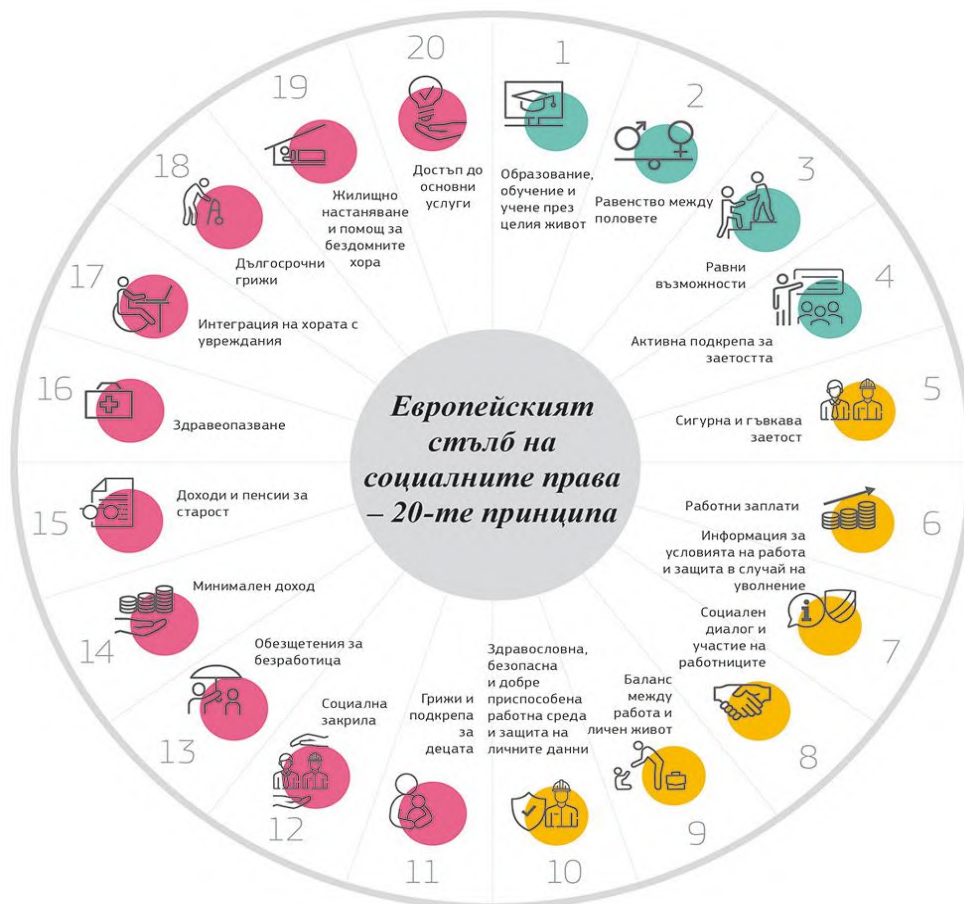
**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

План за действие на Европейския стълб на социалните права

{SWD(2021) 46 final}

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

План за действие на Европейския стълб на социалните права

Докато преодоляваме пандемията, подготвяме необходимите реформи и ускоряваме двойния преход към зелена и цифрова икономика, вярвам, че е време също така да адаптираме социалната нормативна уредба. Нормативна уредба, която гарантира солидарността между поколенията. Нормативна уредба, чрез която се поощряват предприемачите, които се грижат за своите служители. Която е съсредоточена върху работните места и създаването на възможности. В която се обръща еднакво внимание на уменията, иновациите и социалната закрила.

Председателят на Комисията фон дер Лайен (реч пред Европейския парламент, 20 януари 2021 г.)

Промяната към по-екологично, по-справедливо и по-приобщаващо бъдеще ще бъде свързана с разходи и предизвикателства в краткосрочен план. Ето защо е толкова важно промяната да бъде придружена от мерки и да се помогне на общностите и отделните хора да се приспособят към новия свят. Затова е нужно да се отдели специално внимание на социалните въпроси. Европейският стълб на социалните права следва да се прилага на равнището на Съюза и на равнището на държавите членки при надлежно зачитане на съответните им области на компетентност.

Европейски съвет, *Нова стратегическа програма за ЕС за периода 2019—2024 г.*

Европейският парламент [...] подчертава, че напредъкът към устойчива, справедлива и приобщаваща социална Европа изисква силен споделен ангажимент както за напредъка по Програмата на ООН до 2030 г., така и за прилагането и осъществяването на принципите и правата, съдържащи се в Европейския стълб на социалните права.

Резолюция на Европейския парламент относно силна социална Европа за справедливи промени (17 декември 2020 г.)

1. СИЛНА СОЦИАЛНА ЕВРОПА ЗА СПРАВЕДЛИВИ ПРОМЕНИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Силна социална Европа — това са хората и тяхното благосъстояние. В Европа живеят най-равнопоставените общества в света и се прилагат най-високите стандарти по отношение на условията на труд, както и широка социална закрила. Конкурентоспособната устойчивост¹ е в основата на социалната пазарна икономика на Европа, като се полагат усилия за постигане на устойчив и приобщаващ модел на растеж, при който се получават най-добрите резултати за хората и планетата. Социалната и икономическата устойчивост на Европа се основават на този уникален модел².

Европейските граждани ценят този уникален социален и икономически модел и очакват той да осигурява възможности за всички, независимо от пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Амбицията на Съюза е да изпълни обещанието за споделен просперитет. Това е и обещанието по отношение на Европейския стълб на социалните права, обявено от Европейския парламент, Съвета и Комисията през 2017 г.

Ежедневието ни бързо се променя вследствие на изменението на климата и предизвикателствата, свързани с околната среда, цифровизацията, глобализацията и демографските тенденции. В резултат на COVID-19 Европа бе изложена на допълнителни драстични промени, които засегнаха нашите работни места, образование, икономика, социални системи и социален живот. Именно в такива времена на дълбоки трансформации се подлага на изпитание нашата социална структура. Напълно основателно европейските граждани продължават да считат за важно обещанието за ефективна социална пазарна икономика с работни места, които дават възможност за достоен живот и защита в моменти на нужда. Девет от всеки десет европейските граждани считат, че е важно Европа да бъде социална и да предлага равни възможности и достъп до пазара на труда, както и справедливи условия на труд и социална закрила³. Подобряването и адаптирането на нашата „социална нормативна уредба“ — насърчаваща икономика, която работи за хората, и стимулираща социалния напредък — са в основата на отговора на Европа на тези промени.

Силният отговор посредством политиката на национално равнище и на равнище ЕС на пандемията от COVID-19 постигна успех в ограничаването на последиците за заетостта и социалните последици от нея. Чрез силно единство и координация европейската солидарност осигури подкрепа за държавите членки за въвеждане на схеми за работа с намалено работно време и подобни мерки за запазване на работните места с цел ограничаване на безработицата при извънредната ситуация в областта на общественото здраве. Това спомогна за запазване на заетостта, доходите и икономиката.

¹ Както е посочено в Годишна стратегия за устойчив растеж за 2021 г. (COM(2020) 575 final).

² COM(2020) 493 final от 9 септември 2020 г.

³ Специално проучване на Евробарометър № 509 относно социални въпроси, март 2021 г.

Същото единство, координация и солидарност ще бъдат необходими и през следващите години, за да се върви напред към по-екологично и по-цифровизирано десетилетие, през което европейските граждани могат да се радват на просперитет. Бъдещите предизвикателства са сходни във всички държави членки, макар и в различна степен. Трябва да се стремим към нова „социална нормативна уредба“, която гарантира солидарност между поколенията и създава възможности за всички, поощрява предприемачите, които се грижат за своите служители, съсредоточена е върху работните места и насърчава по-добрите условия на живот и труд, води до инвестиции във висококачествени и приобщаващи образование, обучение, умения и иновации и осигурява адекватна социална закрила за всички. Трябва да засилим социалните права и да укрепим европейското социално измерение във всички политики на Съюза, както е заложено в Договорите⁴. Това ще гарантира, че преходът към неутралност по отношение на климата, цифровизация и демографски промени е социално справедлив и че Европейският зелен пакт и предстоящото цифрово десетилетие до 2030 г. ще се превърнат в успех за всички европейски граждани.

20-те принципа на Европейския стълб на социалните права са ориентирът, който ни насочва към силна социална Европа и определя визията за нашата нова „социална нормативна уредба“. Те са израз на принципите и правата, които са жизненоважни за справедливите и добре функциониращи пазари на труда и социални системи в Европа на 21-ви век. В някои принципи се утвърждават повторно правата, които вече са включени в достиженията на правото на Съюза; в други се определят ясни цели за пътя пред нас, тъй като се справяме с предизвикателствата, произтичащи от общественото, технологичното и икономическото развитие.

Ефективното прилагане на Европейския стълб на социалните права сега е по-важно от всякога и зависи до голяма степен от решителността и действията на държавите членки, които носят основната отговорност за политиките в областта на заетостта, придобиването на умения и социалните въпроси.

Действията на равнище ЕС могат да допълнят националните действия, а **настоящият план за действие е приносът на Комисията за прилагането на принципите на Социалния стълб** в съответствие с призивите на европейските лидери⁵ и на Европейския парламент.

Планът за действие се основава на широкомащабна консултация, стартирала преди около година⁶, при която бяха получени над 1000 становища от граждани, институции и органи на ЕС, държави членки, регионални и местни органи, социални партньори и организации на гражданското общество⁷. В плана за действие се определят редица действия на ЕС, които Комисията се ангажира да предприеме през настоящия мандат, като се надграждат многобройните действия, предприети след

⁴ Договор за Европейския съюз и Договор за функционирането на Европейския съюз от 2016 г., 1.3.2020 г., вж. член 3 и член 9.

⁵ Европейски съвет, 20 юни 2019 г., Нова стратегическа програма за ЕС за периода 2019—2024 г.

⁶ COM(2020) 14 final от 14 януари 2020 г.

⁷ Резултатите от консултацията са представени в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото съобщение (SWD(2021) 46).

обявяването на Европейския стълб на социалните права в Гьотеборг⁸. В него също така се предлагат три цели на равнище ЕС, които да бъдат постигнати до 2030 г. и които ще спомогнат за насочване на националните политики и реформи.

Социалната среща на върха в Порто през май 2021 г. ще бъде повод за обединяване на силите с цел подновяване на най-високо политическо равнище на ангажимента за прилагане на социалния стълб. Този план за действие представлява приносът на Комисията към Социалната среща на върха в Порто. Комисията призовава държавите членки, социалните партньори и други заинтересовани страни, като например регионалните и местните органи, както и гражданското общество, да се присъединят към колективните усилия за ускоряване на прилагането на Стълба в рамките на съответните им области на компетентност и бързо да превърнат неговите принципи в реалност. По този начин една силна социална Европа ще продължи да бъде модел за света.

2. ТРИ ЦЕЛИ НА ЕС ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА АМБИЦИИТЕ ЗА 2030 Г.

Силната социална Европа е основата не само на просперитета и благосъстоянието на нашите граждани, но и на конкурентоспособната икономика. От ключово значение за това ще бъде наличието на квалифицирана и иновативна работна сила, способна да оформя и да се адаптира към прехода към зелена и цифрова икономика.

Въпреки това, тъй като Европа навлиза в ново десетилетие, продължава да съществува необходимост от напредък, за да се постигнат високи равнища на заетост, умения и пригодност за заетост, както и стабилни системи за социална закрила. През декември 2020 г. 16 милиона души са били без работа, а младежката безработица е била 17,8 %, което е значително повече от общото ниво на безработица. Нискоквалифицираните, нископлатените и временно зетите работници бяха първите, които бяха съкратени поради пандемията от COVID-19. Участието на мигрантите на пазара на труда също беше непропорционално засегнато от пандемията⁹. Въпреки че уменията са от съществено значение за подготвянето на хората за новите екологични работни места и работни места в сферата на цифровите технологии и за предпазване на работниците от безработица, по-малко от 40 % от възрастните се включват в някаква форма на обучение всяка година и все още твърде много млади хора имат ниско ниво на умения или не достигат до гимназиалния етап на средното образование¹⁰. Жените, които през 2018 г. все още печелят средно с 14 % по-малко от мъжете, продължават да поемат основната част от отговорностите в домакинството и да се борят да навлязат и да останат на пазара на труда, което се отразява и на пенсиите им. Преди пандемията 91 милиона души бяха изложени на риск от бедност или социално изключване, а

⁸ Тези действия са описани в придружаващия работен документ на службите на Комисията (SWD(2021) 46) и в приложение 1 към настоящото съобщение.

⁹ <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-onimmigrants-and-their-children-e7cbb7de>.

¹⁰ Според Програмата за международно оценяване на учениците (PISA) от 2018 г. всеки пети млад европеец все още няма подходящи умения в областта на четенето, математиката или точните науки.

22,2 % от децата живееха в бедни домакинства. Според изчисленията 700 000 души спят по улиците в цяла Европа през дадена нощ.

Тъй като се очаква безработицата и неравенството да се увеличат като последица от пандемията, съсредоточаването на нашите усилия в областта на политиката върху създаването на качествени работни места, повишаването на квалификацията и преквалификацията и намаляването на бедността и изключването е от съществено значение за насочване на нашите ресурси там, където те са най-необходими.

Комисията предлага три водещи цели на ЕС, които да бъдат постигнати до края на десетилетието в областта на заетостта, уменията и социалната закрила, в съответствие с целите на ООН за устойчиво развитие¹¹. Заедно със специфичните цели, залегнали в принципите на Стълба, и финансовата подкрепа по многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г.¹² и NextGenerationEU¹³, общите цели ще служат като насоки за съвместните ни усилия за изграждане на силна социална Европа и постигане на устойчиво въздействие. В допълнение към амбициозните политически цели на ЕС, определени за прехода към зелена и цифрова икономика, социалните цели ще спомогнат за съсредоточаване на усилията в областта на политиката върху постигането на резултати и ще представляват важен стимул за осъществяване на реформи и инвестиции в държавите членки. Чрез тях могат да бъдат насочвани решенията относно политиката в държавите членки и техните региони, включително в контекста на националните планове за възстановяване и устойчивост съгласно Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и в съответствие с актуалните и специфични за всяка държава препоръки¹⁴, както и в контекста на изготвянето на програми за фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. Те също така ще дадат възможност за измерване и наблюдение на напредъка по отношение на амбициите и политическия ангажимент по линия на Стълба.

Въпреки че по-голямата част от инструментите за постигането им са от компетентността на държавите членки, целите на ЕС отразяват общата амбиция до 2030 г., към която настоящият план за действие представлява важен принос.

➤ **Поне 78 % от населението на възраст между 20 и 64 години следва да бъде трудово заето до 2030 г.**

С равнище на заетост в ЕС от 73,1 % през 2019 г. целта на стратегията „Европа 2020“ за равнище на заетост от 75 % беше почти постигната. Въпреки положените от ЕС максимални усилия кризата във връзка с COVID-19 сложи край на шестгодишния положителен напредък в областта на заетостта, при който бе отбелязано равнище на заетост от 78,3 % за мъжете и 66,6 % за жените до третото тримесечие на 2020 г. Като определя нова водеща цел за 2030 г., ЕС потвърждава отново ангажимента си за приобщаващо високо равнище на заетост. За да постигне тази обща цел, Европа трябва да се стреми:

¹¹ Организация на обединените нации, 21 октомври 2015 г., A/RES/70/1 — Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие.

¹² https://ec.europa.eu/info/publications/adopted-mff-legal-acts_en.

¹³ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en#nextgenerationeu.

¹⁴ Регламент (ЕС) 2021/241 от 12 февруари 2021 г.

- да намали най-малко наполовина разликата в заетостта между жените и мъжете в сравнение с 2019 г. Това ще бъде от първостепенно значение за напредъка по отношение на равенството между половете и постигането на целта за заетост за цялото население в трудоспособна възраст;
- да увеличи предоставянето на формално образование и грижи в ранна детска възраст (ОГРДВ), като по този начин се допринася за по-добро съвместяване на професионалния и личния живот и се подкрепя по-голямото участие на жените на пазара на труда;
- да намали дела на младите хора, незаети с работа, учене или обучение, (NEET) на възраст 15—29 години от 12,6 % (2019 г.) на 9 %, а именно чрез подобряване на перспективите им за заетост.

Да се гарантира, че други по-слабо представени групи — например възрастни лица, нискоквалифицирани лица, лица с увреждания, лица, живеещи в селски и отдалечени райони, лесбийките, гейовете, бисексуалните, транс, небинарните, интерсексуалните и куиър (ЛГБТИК) лица, роми и други етнически или расови малцинства, изложени на особено голям риск от изключване или дискриминация, както и лицата с мигрантски произход — които участват на пазара на труда в максимална степен според възможностите си, също ще допринесат за по-приобщаващ растеж на заетостта. Лицата, които понастоящем се въздържат от активно търсене на работа, трябва да бъдат насърчавани да участват на пазара на труда, за да може той бързо да се възстанови.

Тъй като продължителността на професионалния живот се удължава в целия ЕС поради застаряването на населението и реформите на политиките, настоящото статистическо понятие за „население в трудоспособна възраст“ от 20 до 64 години заслужава да бъде разгледано. Комисията ще започне аналитична и статистическа работа в сътрудничество с държавите членки с цел да бъде коригиран съществуващият показател по повод преразглеждането на настоящия план за действие.

➤ **Най-малко 60 % от всички възрастни лица следва да участват в обучение всяка година**

В контекста на възстановяването и двойния преход увеличаването до 60 % на възрастните, включени в обучение, е от първостепенно значение за подобряване на пригодността за заетост, насърчаване на иновациите, гарантиране на социална справедливост и преодоляване на недостига на цифрови умения. До 2016 г. обаче само 37 % от възрастните са участвали в учебни дейности всяка година. За нискоквалифицираните възрастни този процент е едва 18 %. Ключовият фактор за успеха — да се гарантира, че възрастните могат да се ангажират с повишаване на квалификацията и преквалификация на по-късен етап от живота, е солидна основа за базови и трансверсални умения, придобити в рамките на първоначалното образование и обучение, по-специално сред групите в неравностойно положение. През 2019 г. 10,2 % от младите хора са напуснали системата на образование и обучение с най-много прогимназиален етап на основното образование и повече не са участвали в образователни и обучителни дейности. Има опасност тези цифри да

се влошат в резултат на настоящата криза. Ето защо трябва да се увеличат усилията за повишаване на участието на възрастните в обучение и за подобряване на равнищата на успеваемост в началното образование и обучение. По-специално:

- **най-малко 80 % от лицата на възраст между 16 и 74 години следва да притежават основни цифрови умения**, което е предпоставка за приобщаване и участие на пазара на труда и в обществото в осъществила цифрова трансформация Европа;
- **броят на учениците, които напускат преждевременно училище, следва да бъде намален още повече** и да се увеличи участието в гимназиалния етап на средното образование.

С тези цели се надграждат целите, определени в **Европейската програма за умения**¹⁵, **Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение**¹⁶ и в **Резолюцията на Съвета относно европейското пространство за образование**¹⁷.

➤ **Броят на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, следва да бъде намален с поне 15 милиона до 2030 г.**

Бедността и социалното изключване в ЕС са намалели през последното десетилетие. През 2019 г. около 91 милиона души в ЕС (от които 17,9 милиона деца на възраст между 0 и 17 години) са били изложени на риск от бедност или социално изключване, с близо 12 милиона по-малко, отколкото през 2008 г., и с около 17 милиона по-малко, отколкото през 2012 г. И все пак амбициозната социална цел на „Европа 2020“ за намаляване с 20 милиона не беше постигната. Очаква се положението да се влоши вследствие на пандемията от COVID-19, което ще доведе до по-високи равнища на финансова несигурност, бедност и неравенство в доходите в краткосрочен план. От 15 милиона души, при които бедността или социалното изключване следва да бъдат преодолени, **най-малко 5 милиона следва да бъдат деца**. Поставянето на акцент върху децата ще позволи не само да им се предостави достъп до нови възможности, но и ще допринесе за прекъсване на цикъла на бедността между поколенията, като така ще се предотврати превръщането им в възрастни, изложени на риск от бедност или социално изключване, което ще доведе до дългосрочни последици за системата.

Тези три водещи цели за 2030 г. се считат едновременно за амбициозни и реалистични. Въпреки че равнището на несигурност, свързано с пандемията, и последиците от нея за нашите общества и икономики не позволяват да се предвиди в пълна степен очакваният напредък през следващите години, предложените цели отразяват последните икономически прогнози, въздействието на кризата във връзка с COVID-19, както се вижда от най-актуалните налични данни, и миналия опит (а именно развитието след финансовата криза)¹⁸.

¹⁵ COM(2020) 274 final от 1 юли 2020 г.

¹⁶ Препоръка на Съвета C 417/01 от 24 ноември 2020 г.

¹⁷ Резолюция 2021/C 66/01 на Съвета от 22 февруари 2021 г.

¹⁸ Да се добавят подробности относно прогнозите, за преглед вж. работния документ на службите на Комисията (SWD(2021) 46), придружаващ настоящото съобщение.

Стремежът към тяхното постигане е необходим, за да може Европа да запази водещата си позиция по отношение на насърчаването на благосъстоянието на хората. Въпреки че напредъкът вероятно ще бъде различен през периода до 2030 г. и в отделните държави членки, тези цели могат да бъдат постигнати, ако, като се вземе предвид изходната позиция на всяка държава, всички държави членки се включат в общите усилия и предприемат действия за осъществяването им с оглед насърчаване на положителното сближаване и благосъстоянието. **Комисията приканва Европейския съвет да одобри тези три цели. Тя също така призовава държавите членки да определят свои собствени национални цели като принос към това общо начинание.**

Тези нови цели ще бъдат подкрепени от преразглеждане на набора от социални показатели. С преразгледания набор от показатели ще бъдат проследени тенденциите и резултатите на държавите членки, което ще даде възможност на Комисията да наблюдава напредъка към прилагането на принципите на Социалния стълб като част от добре установената рамка за координация на политиките в контекста на европейския семестър.

3. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА СОЦИАЛНИЯ СТЬЛБ

От момента на обявяването на Социалния стълб на срещата на високо равнище в Гьотеборг през 2017 г. вече са приети значителни мерки¹⁹ на равнище ЕС и на национално, регионално или местно равнище с подкрепата от фондовете на ЕС, техническата подкрепа, насоките по линия на процеса на европейския семестър и препоръките за укрепване на социалното измерение на ЕС²⁰. Сега е моментът да се положат съгласувани усилия — с участието на всички равнища на управление, социалните партньори и други участници — за пълното прилагане на принципите на Социалния стълб. Следващите раздели са съсредоточени върху области, в които е необходимо допълнително внимание не само в контекста на възстановяването понастоящем, но и в дългосрочен план, за да се изгради по-силна социална Европа до 2030 г. в полза на всички европейски граждани.

3.1 ПОВЕЧЕ И ПО-ДОБРИ РАБОТНИ МЕСТА

Създаване на възможности за работни места в реалната икономика

Днес запазването и създаването на нови работни места е приоритет за ЕС. Наличието на качествени работни места е ключов източник на доходи, цел и начин за осъществяване и е от съществено значение за социалното приобщаване и активното участие в обществото. Между 2014 и 2019 г. в икономиката на ЕС бяха добавени над 14,5 милиона работни места. Кризата с коронавируса обаче спря тази тенденция и перспективите за препитание и заетост на много европейски граждани бяха изложени на риск.

¹⁹ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20980&langId=en>.

²⁰ За преглед вж. работния документ на службите на Комисията (SWD(2021) 46), придружаващ настоящото съобщение, и приложение 1 към съобщението.

При непосредствената реакция на кризата с мерките на равнище ЕС и на национално равнище отрицателното въздействие бе смекчено до голяма степен. Схемите за работа с намалено работно време са ефективни за запазване на заетостта в контекста на пандемията и следва да продължат да действат, където е необходимо. Европейският инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE)²¹ е следствие от политическите насоки на Комисията като инструмент за защита на нашите граждани по време на външни сътресения. С него се предоставят заеми за финансиране на схеми за работа с намалено работно време и подобни мерки, по-специално за самостоятелно заетите лица. ЕС емитира първите по рода си европейски облигации за социално въздействие с цел финансиране на тези заеми, които също така допринасят за развитието на социалното финансиране в Европа. До края на 2020 г. беше одобрена финансова подкрепа в размер на общо 90,3 милиарда евро по линия на инструмента, за да бъдат подпомогнати 18 държави членки. До началото на февруари 2021 г. 15 държави от ЕС получиха около 53,5 милиарда евро по линия на SURE, като предстои да бъдат отпуснати още средства. Ще направим внимателна оценка на успешния опит от SURE през следващите години.

При все това, тъй като Европа преминава от отговор на кризата към възстановяване, е необходима по-силно ориентирана към бъдещето подкрепа за създаване на качествени работни места и заетост с цел да се изгради устойчив път към целта от 78 % заетост през 2030 г. В резултат на пандемията редица сектори е малко вероятно да се възстановят изцяло в рамките на известен период от време и много дружества ще излязат от кризата в състояние на финансово затруднение. Възстановяването и насърчаването на напълно функциониращ единен пазар е наложително, за да се подпомогне възстановяването и да се увеличи максимално потенциалът за създаване на работни места във всички икономически екосистеми. В този контекст е необходим стратегически подход за постепенен преход от спешни мерки към мерки, които могат да допринесат за възстановяването. Инвестирането в хората е от съществено значение за улесняване на професионалния преход към зелените и цифровите сектори и за подпомагане на реструктурирането в секторите, които са най-силно засегнати от пандемията. Новите решения в областта на политиката следва да включват съгласуван набор от активни политики за пазара на труда, както и стимули за временно наемане на работа и за преход, политики в областта на придобиването на умения и по-добри служби по заетостта, като се използват пълноценно наличните средства от ЕС. Мерките могат да включват например подкрепа за чиракуване и предприемачество или планове за повторно наемане на работа, предназначени за подпомагане на работниците, изложени на риск от безработица. Инвестициите в умения, необходими в нововъзникващите сектори, следва да бъдат приоритет, за да се осигурят реални перспективи за работа на работниците, изложени на риск от съкращения, или на вече безработните лица. **За да подкрепи възстановяването и създаването на работни места в държавите членки след кризата във връзка с COVID-19, Комисията представя, заедно с настоящия план за действие,**

²¹ Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 г.

препоръка на Комисията за ефективна активна подкрепа на заетостта (EASE)²², в която се предоставят насоки относно комбинирането на мерки на политиката и наличното финансиране с цел насърчаване на създаването на работни места и професионалния преход към разрастващи се сектори, по-специално зелените и цифровите сектори.

В този процес на промяна сътрудничеството със службите по заетостта и диалогът между социалните партньори са от съществено значение за насърчаване на социално отговорното реструктуриране²³. Социалният диалог, информирането, консултирането и участието на работниците и техните представители на различни равнища (включително на равнище предприятия и сектори) играят важна роля за оформянето на икономическите преходи и за насърчаването на иновациите на работното място, по-специално с оглед на текущите двойни преходи и промените в сферата на труда. На равнище ЕС съществува цялостна рамка от директиви относно информирането и консултирането на работниците както на национално, така и на транснационално равнище²⁴, с която се установяват правила за защита на правата им в процесите на реструктуриране. Националните органи и социалните партньори трябва да се придържат към тези правила. Възможно е да бъдат предвидени специални условия за подобряване на изпълнението и прилагането на тези директиви. С инвестициите в модернизирани публични служби по заетостта (ПСЗ), включително посредством допустимите мерки по МВУ и Кохезионния фонд, може да бъде увеличен капацитетът им за справяне с по-високи равнища на безработица след пандемията и за подпомагане на нарастващия поток от работници между секторите.

Специално внимание трябва да се обърне на младите хора и нискоквалифицираните лица, които са по-уязвими към колебанията на пазара на труда. Те се нуждаят от допълнителна подкрепа, тъй като: много от тях са работили в секторите, които са най-силно засегнати от пандемията, като например туризма; други, след като са завършили образованието си, са имали по-малко възможности да навлязат на пазара на труда за първи път; а трети е трябвало да прекъснат образованието или обучението си и не са могли да получат квалификацията си според планираното. С укрепването на гаранцията за младежта²⁵ се предоставят насоки за стабилна интеграция на пазара на труда с акцент върху качеството на заетостта. Това ще бъде подпомогнато от NextGenerationEU и МФР, главно чрез Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) с подкрепа по МВУ за допустимите мерки. Комисията отново призовава държавите членки да заделят най-малко 22 милиарда евро за подкрепа на младежката заетост²⁶. Стажовете дават възможност за придобиване на практически опит и опит от първа ръка. С тях се улеснява достъпът на младите хора до пазара на труда. Тази цел обаче може да бъде постигната само ако стажовете са с добро качество и се реализират при справедливи условия на труд.

²² C(2021) 1372 от 4 март 2021 г.

²³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=782&langId=bg>.

²⁴ Директиви 98/59/ЕО, 2001/23/ЕО, 2002/14/ЕО, 2009/38/ЕО, 2001/86/ЕО.

²⁵ Препоръка на Съвета (С 372/01) от 30 октомври 2020 г.

²⁶ COM (2020) 276 final от 1 юли 2020 г.

Подкрепата за заетостта и работниците не може да има успех без подкрепа за предприятията и предприемачите. Жизнеспособната промишленост продължава да бъде от основно значение за бъдещия просперитет на Европа и е ключов източник на нови работни места. В европейската промишленост са заети около 35 милиона лица, като с нея са свързани още милиони други работни места. Със своята Нова промишлена стратегия²⁷ и Плана за действие за кръгова икономика²⁸, стартирани през март 2020 г., Комисията положи основите на политика за промишленост, с която се стимулират иновационните и конкурентоспособни промишлени екосистеми. Амбициите ни не са се променили и трябва да ускорим възстановяването. Стратегията ще бъде актуализирана, за да продължи да се гарантира конкурентното предимство и устойчивостта на Европа, така че промишлеността да може да стимулира екологичните и цифровите трансформации.

Малките и средните предприятия (МСП) също имат ключова роля за възстановяването и създаването на работни места²⁹. Непосредствено преди пандемията 50 % от МСП с най-малко 10 служители са увеличили заетостта си през предходните три години, а 44 % от МСП са планирали да увеличат броя на служителите си. Тези, които са били иновативни, е било по-вероятно да увеличат заетостта си в сравнение с онези, които не са били такива. Само секторът на услугите, в който преобладават МСП, представлява около 70 % от брутният вътрешен продукт (БВП) на ЕС и заетостта, като в него се създават повечето от новите работни места. Пример в това отношение е секторът на здравеопазването и социалните грижи, чийто потенциал за растеж се оценява на 8 милиона работни места през следващите 10 години. Жените са свръхпредставени в тази част от работната сила, като предоставят както формални, така и неформални (и неплатени) грижи. Особено засегнати от пандемията, малките предприятия и самостоятелно заетите лица се сблъскват със сериозни затруднения при справянето със ситуацията. Ето защо засилената подкрепа за МСП и предприемачеството, включително за предприемачеството сред жените, е от първостепенно значение, за да им се помогне да възстановят дейността си, както и за да бъдат стимулирани иновативните новосъздадени предприятия, за да могат да процъфтяват в процеса на възстановяване на ЕС.

Нови възможности ще произтичат и от социалната икономика, в която също се създават работни места, като същевременно се търсят решения на основните обществени предизвикателства в широк кръг от сектори, често чрез социални иновации. Платената заетост в социалната икономика варира от по-малко от 1 % до 10 % от общата работна сила в държавите членки, което разкрива значителен неизползван икономически потенциал.

²⁷ COM (2020) 102 final от 10 март 2020 г.

²⁸ COM(2020) 98 final от 11 март 2020 г.

²⁹ COM (2020) 103 final от 10 март 2020 г.

Комисията:

- ще направи преглед през 2022 г. на Препоръката на Съвета относно **рамката за качество на стажовете**, по-специално по отношение на условията на труд;
- въз основа на изпълнението на Промислената стратегия от 2020 г. и на поуките, извлечени от пандемията от COVID-19, ще актуализира през второто тримесечие на 2021 г. новата **Промислена стратегия за Европа**;
- ще приеме **план за действие относно социалната икономика** през четвъртото тримесечие на 2021 г. и ще използва потенциала на социалната икономика за създаване на качествени работни места и за принос към справедлив, устойчив и приобщаващ растеж;
- ще извърши оценка на **опита от Европейския инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE)**.

Комисията насърчава:

- държавите членки да разработят и приложат съгласувани пакети от мерки за насърчаване на **ефективната активна подкрепа за заетостта (EASE)** след кризата във връзка с COVID-19, като използват в пълна степен наличните за тази цел финансови средства от ЕС;
- държавите членки да прилагат укрепената **гаранция за младежта** със специален акцент върху качествените предложения, с които се подкрепя стабилната интеграция на пазара на труда, като използват финансова подкрепа от ЕС;
- националните органи и социалните партньори да гарантират **информирането и консултирането на работниците по време на процесите на реструктуриране**, както се изисква от правилата на ЕС, и да **насърчават участието на работниците на равнище предприятие** с оглед стимулиране на иновациите на работното място;
- националните, регионалните и местните органи да подкрепят предприемачеството, включително предприемачеството сред жените, и да допринасят за създаването на благоприятна среда за цифровизацията, устойчивостта и гъвкавостта на МСП;
- националните, регионалните и местните органи, както и промишлеността, включително МСП, социалните партньори и изследователите, да допринасят за работата на Комисията в областта на **промишлените екосистеми** — с акцент върху трансграничното сътрудничество и сътрудничеството между екосистемите, включително чрез Промисления форум³⁰.

³⁰ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/dialogue-expert-advice_en.

Адаптиране на трудовите стандарти към бъдещето на труда

Условията на труд в ЕС са сред най-добрите в света. В правото на ЕС са определени минимални изисквания относно условията на труд, работното време, здравословните и безопасни условия на труд и равното третиране на лицата независимо от пол, етнически или расов произход, увреждане, религия или убеждения, възраст или сексуална ориентация. В него също така се гарантира равно третиране между работниците мигранти и гражданите на съответната държава по отношение на достъпа до заетост, условията на труд и всички други социални и данъчни предимства. Въпреки това светът на труда постоянно се променя, по-специално поради цифровизацията. Появяват се нови форми на организация на труда и трудови правоотношения, с които се създават нови възможности и предизвикателства. Постигането на пълна заетост ще изисква не само значително увеличаване на участието на пазара на труда, но и адекватни условия на труд, които са в основата на качествените работни места, за което ключова отговорност носят работодателите. Данъчното облагане следва да се измести от труда към други източници, с които се подкрепя в по-голяма степен заетостта и които са в съответствие с целите в областта на климата и околната среда, като същевременно се защитават приходите за адекватна социална закрила.

Първото предизвикателство, което трябва да се преодолее, е бедността и неравенството сред работещите. Пазарите на труда в ЕС са изправени пред нарастващ дял на нископлатени и нискоквалифицирани професии и подкопаване на традиционните структури за колективно договаряне в някои държави. За да наблюдава тези тенденции, Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) ще продължи да предоставя данни за развитието на отношенията в промишлеността и заплатите в целия ЕС, включително заплатите, гарантиращи жизнения минимум, и възнагражденията на самостоятелно заетите лица.

Осигуряването на адекватно заплащане на работните места е от съществено значение за гарантирането на подходящи условия на труд и живот за работниците и техните семейства, както и за изграждането на справедливи и гъвкави икономики и за подкрепа на приобщаващия растеж. За да се гарантират минимални стандарти в целия ЕС по отношение на адекватните минимални работни заплати, като същевременно се подкрепя колективното договаряне, през октомври 2020 г. Комисията представи предложение за директива относно адекватните минимални работни заплати³¹ при пълно зачитане на националните традиции и автономността на социалните партньори.

Друга важна нововъзникваща тенденция е размиването на традиционните граници между работник и самостоятелно заето лице, както и нарастващата разнородност сред самостоятелно заетите лица. Пример за това е появата на уязвими самостоятелно заети лица, които работят чрез платформи и при несигурни условия. Пандемията подчерта тази тенденция при работещите в сферата на

³¹ COM(2020) 682 от 28 октомври 2020 г.

доставките, по-специално по отношение на достъпа им до социална закрила и рисковете за здравето и безопасността. Ето защо Комисията събира доказателства относно условията на труд за хората, работещи по-специално чрез платформи. В съответствие с член 154 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) през февруари 2021 г. Комисията започна консултация със социалните партньори относно възможната посока на действие на ЕС³². През юни 2020 г. Комисията стартира също така инициатива³³, за да гарантира, че правото на ЕС в областта на конкуренцията не възпрепятства подобряването на условията на труд чрез колективни трудови договори за самостоятелно заетите лица, които се нуждаят от това.

С ускорената цифровизация на работните места се поставя акцент и върху въпроси, свързани с наблюдението, използването на данни и прилагането на инструменти за управление на алгоритми. Системите за изкуствен интелект (ИИ) често се използват за насочване на набирането на персонал, наблюдение на работното натоварване, определяне на равнищата на възнаграждение, управление на кариерата или повишаване на ефективността на процесите, както и при изпълнение на задачи с висока експозиция. Справянето с предизвикателствата, свързани с вземането на решения въз основа на алгоритми, по-специално рисковете от пристрастни решения, дискриминация и липса на прозрачност, може да подобри доверието в основаните на ИИ системи, да насърчи тяхното използване и да защити основните права.

Дистанционната работа се превърна в норма за мнозина вследствие на пандемията и вероятно ще остане често срещан начин на работа в дългосрочен план. Възможността да се работи отвсякъде по всяко време бе от решаващо значение за непрекъснатостта на дейността. С дистанционната работа се предлагат възможности за полезни взаимодействия и ефективност по отношение на равновесието между професионалния и личния живот: намаляването на пътуванията и умората, както и по-гъвкавата организация на професионалния и личния живот могат да доведат до повишаване на производителността и положително въздействие върху околната среда. Същевременно при дистанционната работа като цяло възниква въпросът за необходимостта да се вземат предвид например границите на договореното работно време и равновесието между професионалния и личния живот.

Както по отношение на цифровизацията, така и по отношение на дистанционната работа е необходимо да се проведе широк политически дебат с всички заинтересовани страни и по-специално със социалните партньори. През юни 2020 г. междуотрасловите социални партньори подписаха автономно рамково споразумение относно цифровизацията, включващо раздел относно условията за свързване и откъсване от работната среда³⁴. На 21 януари 2021 г. Европейският парламент прие резолюция въз основа на законодателния доклад по

³² COM (2021) 1127 final от 24 февруари 2021 г.

³³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1237 и https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_21_23.

³⁴ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5665>.

собствена инициатива относно правото на откъсване от работната среда³⁵. В резолюцията Комисията се призовава да представи предложение за директива относно минималните стандарти и условия, за да се гарантира, че работниците могат да упражняват правото си на откъсване от работната среда. В резолюцията също така се подчертава основната роля на социалните партньори за определянето и прилагането на мерки по отношение на правото на откъсване от работната среда и за намирането на правилния баланс между използването на възможностите, предоставяни от цифровизацията за работното място, и преодоляването на предизвикателствата, които тези възможности пораждаат. За тази цел като първа стъпка в резолюцията на Парламента се препоръчва социалните партньори да предприемат мерки за изпълнение в рамките на 3 години.

Както е посочено в политическите насоки на Комисията, тя се ангажира да отговори на резолюциите по собствена инициатива на Европейския парламент въз основа на член 225 от ДФЕС със законодателен акт при пълно зачитане на принципите на пропорционалност, субсидиарност и по-добро законотворчество. Всяко предложение на Комисията за законодателен акт, свързан с правото на откъсване от работната среда, съгласно член 154 от ДФЕС трябва да бъде предмет на консултации със социалните партньори в ЕС, които могат да решат да действат чрез споразумения.

Комисията приканва социалните партньори да намерят съвместни решения за справяне с предизвикателствата, породени от дистанционната работа, цифровизацията и правото на откъсване от работната среда. Комисията ще направи оценка на съществуващите практики и правила, свързани с правото на откъсване от работната среда, и активно ще подкрепя социалните партньори в усилията им, като улеснява дискусиите и определянето на най-добри практики. Бъдещият доклад за прилагането на Директивата за работното време³⁶ също така ще предостави възможност за допълнително обмисляне на последиците от работата от разстояние върху работното време.

Комисията:

- ще представи през четвъртото тримесечие на 2021 г. **законодателно предложение относно условията на труд на работниците през платформи** след консултация със социалните партньори;
- ще представи през четвъртото тримесечие на 2021 г. инициатива, с която да се гарантира, че **правото на ЕС в областта на конкуренцията** не възпрепятства колективните трудови договори за (някои) самостоятелно заети лица;
- след Бялата книга за изкуствения интелект ще предложи през второто тримесечие на 2021 г. **регламент на ЕС относно ИИ** с цел надеждно използване на ИИ в икономиката на ЕС, включително на работното място за всички форми на труд;

³⁵ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0021_BG.pdf.

³⁶ Директива 2003/88/ЕО от 18 ноември 2003 г.

- ще представи през 2022 г. доклад за **прилагането на Директивата за работното време**;
- ще осигури подходящи **последващи действия във връзка с резолюцията на Европейския парламент**, съдържаща препоръки към Комисията относно **правото на откъсване от работната среда**.

Комисията насърчава:

- социалните партньори да предприемат последващи действия във връзка с тяхното **автономно рамково споразумение относно цифровизацията**, по-специално във връзка с условията за свързване и откъсване от работната среда, както и да проучат: 1) мерки за гарантиране на справедливи условия за дистанционна работа и 2) мерки за гарантиране, че всички работници могат ефективно да се ползват от правото на откъсване от работната среда.

Стандарти за здравословни и безопасни условия на труд за нов свят на труда

Подобряването на стандартите за здравословни и безопасни условия на труд е от съществено значение не само за защитата на безопасността и здравето на работниците, но и за производителността на труда, заетостта и икономиката като цяло. Свързаните с работата злополуки и заболявания водят до приблизителна годишна загуба от около 3,3 % от БВП в ЕС. През последното десетилетие с рамката и правилата на европейската политика в областта на здравословните и безопасни условия на труд бе осигурен принос за значителното подобряване на условията на труд. Честотата на трудовите злополуки с фатален край спадна с близо 30 %.

Поради бързите технологични и обществени промени е необходимо актуализиране на стратегическата рамка на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд. В резултат на пандемията стана ясно, че адекватните мерки за здраве и безопасност са абсолютно необходими. Ускоряването на цифровизацията променя самото понятие за работна среда, естеството и съдържанието на извършваната работа, организацията на работното време и трудовите взаимоотношения. В този контекст психосоциалните и организационните рискови фактори могат да доведат до по-високи нива на свързан с работата стрес, влошено психично здраве, както и рискове, свързани с ергономичността и безопасността. Това е предизвикателство по-специално за микропредприятията и МСП.

Поради това осигуряването на здравословна и безопасна работна среда е от жизненоважно значение за защитата на работниците, за поддържането на производителността и за създаването на възможност за устойчиво икономическо възстановяване. В новата стратегическа рамка на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд ще бъдат определени основните принципи и цели за координирани действия между държавите членки, социалните партньори и други заинтересовани страни с цел подобряване на здравето и безопасността на работниците.

Комисията:

- ще представи през второто тримесечие на 2021 г. **нова стратегическа рамка за здравословни и безопасни условия на труд за периода 2021—2027 г.** с цел актуализиране на стандартите за защита на работниците и справяне с традиционните и новите рискове, свързани с работата;
- в зависимост от резултата от текущата консултация със социалните партньори ще представи през 2022 г. законодателни предложения за **допълнително намаляване на експозицията на работниците на опасни химикали, включително азбест**³⁷.

Комисията насърчава:

- публичните органи и социалните партньори да гарантират **прилагането и изпълнението на съществуващите правила.**

Трудова мобилност

Мобилността е в основата на европейския проект. През последните години Комисията предложи амбициозна програма за справедлива трудова мобилност. Тя включваше реформата на Европейски портал за професионална мобилност (EURES)³⁸, преразглеждането на правилата относно командироването на работници³⁹, преразглеждането на правилата за координация на системите за социална сигурност⁴⁰, насоките на политиката⁴¹ и новите социални правила за работниците мигранти в автомобилния транспорт (включително относно командироването на водачи)⁴², борбата срещу недеklarирания труд и създаването на Европейски орган по труда (ЕОТ)⁴³. Понастоящем акцентът е върху пълното прилагане и изпълнение на тези правила. Комисията, заедно с ЕОТ, ще предоставя подкрепа на националните органи и инспекторатите по труда, например чрез изграждане на капацитет и предоставяне на информация относно правата и задълженията при работа в чужбина.

Пандемията от COVID-19 разкри несигурните условия на труд на много работници мигранти, включително сезонните работници. Защитата и подобряването на техните права и условия на труд, като същевременно трудовата мобилност функционира безпрепятствено за предприятията и администрациите, е от ключово значение за доброто функциониране на вътрешния пазар. В своя дългосрочен план за действие Комисията определи стъпки за по-добро изпълнение и прилагане на правилата на единния пазар, включително в контекста на трудовата мобилност⁴⁴. Комисията прие насоки относно свободното движение на работници⁴⁵

³⁷ След консултацията със социалните партньори, започнала на 17 декември 2020 г. (C(2020) 8944 final).

³⁸ [Портал EURES](#).

³⁹ Директива (ЕС) 2018/957 от 28 юни 2018 г.

⁴⁰ COM(2016) 815 final от 14 декември 2016 г.

⁴¹ COM(2020) 789 от 9 декември 2020 г.

⁴² [Регламент \(ЕС\) 2020/1054 от 15 юли 2020 г.](#)

⁴³ Регламент (ЕС) 2019/1149 от 20 юни 2019 г.

⁴⁴ COM(2020) 94 final от 3 март 2020 г.

и относно сезонните работници⁴⁶ в ЕС в контекста на пандемията от COVID-19. Като последващо действие продължава събирането на доказателства относно използването на работа чрез агенции за временна заетост, по-специално в контекста на трансграничната работа. Това ще осигури основата за оценка от страна на Комисията на необходимостта от законодателни или други действия на равнище ЕС, по-специално евентуално преразглеждане на Директивата относно работата чрез агенции за временна заетост⁴⁷.

Комисията:

- работи с Европейския орган по труда (ЕОТ) за правилното прилагане и изпълнение на правилата на ЕС за трудовата мобилност, за изграждането на капацитет за информиране и за инспекции по труда на национално равнище, както и за защитата на мобилните работници, включително сезонните работници. **През 2024 г. Комисията ще извърши оценка на работата на Органа във връзка с неговите цели и задачи и ще преразгледа евентуално обхвата на неговия мандат.**

Комисията насърчава:

- Европейския парламент и Съвета да приключат преговорите за **преразглеждане на правилата за координация на системите за социална сигурност;**
- публичните органи и социалните партньори да си сътрудничат с цел **защита на правата на работниците мигранти, включително сезонните работници.**

3.2 УМЕНИЯ И РАВЕНСТВО

Инвестиране в умения и образование за отключване на нови възможности за всички

Квалифицираната работна сила е двигателят на всяка просперираща зелена и цифрова икономика, управлявана от иновативни идеи и продукти, както и от технологичното развитие. Системите за образование и обучение играят ключова роля за полагането на основите на ученето през целия живот, пригодността за заетост и участието в обществото. Инвестициите в обучение трябва да продължат, тъй като всяка пропусната възможност за обучение ще има дългосрочни отрицателни последици за производителността и растежа на БВП.

С прехода към зелена и цифрова икономика допълнително се увеличава необходимостта от непрекъснато инвестиране в системите за образование и обучение. С първоначалното образование и обучение, включително образованието и грижите в ранна детска възраст, се създават основите за изграждане на базови и универсални умения, необходими в бързо променящите се общества; с тях се

⁴⁵ 2020/С 102 I/03 от 30 март 2020 г.

⁴⁶ СОМ (2020) 4813 final от 16 юли 2020 г.

⁴⁷ Директива 2008/104/ЕО от 19 ноември 2008 г.

формира също така основата за всяко по-нататъшно обучение и развитие на умения. Важен фактор за успеха, за да се гарантира, че децата, младежите и възрастните имат достъп до модерно образование и обучение, е модернизиранието на самите училища и центрове за професионално обучение. Насърчаването на устойчивостта на околната среда започва от ранна възраст. Комисията ще предложи препоръка на Съвета⁴⁸ за подпомагане на интегрирането на биологичното разнообразие и екосистемите в образованието и обучението. Освен това с водещите инициативи на Зеления пакт в рамките на МВУ, като например „Ускоряване“, „Санитарие“ и „Зареждане и презареждане“, ще бъде подпомогнато придобиването на нови умения в областта на зелените технологии и ще бъдат разкрити нови възможности за работа, свързани със зелените технологии.

Освен това към това с плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г.⁴⁹, включително с европейския център за цифрово образование, който предстои да бъде създаден, се цели да се подкрепи развитието на високоефективна екосистема за цифрово образование в Европа и да се повишат цифровите умения и компетентности с оглед предприемане на мерки за постигане на цифрова трансформация за всички. Тези цели придобиха още по-голямо значение по време на кризата във връзка с COVID-19, когато децата и младите хора в неравностойно положение се сблъскват със значителни пречки пред достъпа до онлайн обучение и продължаващо образование и обучение.

Институциите за висше образование и професионално образование и обучение (ПОО) гарантират, че настоящата и бъдещата ни работна сила притежават подходящите умения и могат да допринасят за възстановяването. Подкрепа при справянето с тези предизвикателства държавите членки получават чрез Европейското пространство за образование, Програмата за умения за 2020 г.⁵⁰, плана за действие в областта на цифровото образование и препоръката на Съвета относно ПОО за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и гъвкавост⁵¹. Европейското научноизследователско пространство също така е крайъгълен камък за създаването на конкурентоспособна и устойчива Европа, в която се създават възможности чрез иновации⁵².

За постигането на целта за 2030 г. 60 % от възрастните да участват в обучение всяка година, са необходими устойчиви публични и частни инвестиции, за да се улесни достъпът на хората в трудоспособна възраст до обучение. С увеличеното финансиране от ЕС се предоставят безпрецедентни възможности: ЕСФ⁵³, който разполага с бюджет от 88 ⁵⁴милиарда евро, ще продължи да бъде важен източник на финансиране за уменията, образованието и обучението; а програмата „Еразъм+“⁵⁵ със специален бюджет от над 26 милиарда евро⁵⁶ ще

⁴⁸ COM(2020) 625 final от 30 септември 2020 г.

⁴⁹ План за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г.

⁵⁰ COM (2020) 274 final от 1 юли 2020 г.

⁵¹ Препоръка на Съвета (С 417/01) от 24 ноември 2020 г.

⁵² COM(2020) 628 final от 30 септември 2020 г.

⁵³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_21_225.

⁵⁴ По цени от 2018 г.

⁵⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_20_2317.

допринесе за развитието на умения и инвестиции в системите за образование и обучение, включително по проекти като европейските университети и централите за високи постижения в областта на професионалното образование. Държавите членки ще се възползват и от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) за подкрепа на техническата инфраструктура и оборудване, както и от инструмента за техническа подкрепа⁵⁷, за да бъдат създадени приобщаващи стратегии за повишаване на квалификацията и преквалификация на възрастните, за разработване на системи за сертифициране и валидиране, както и за насърчаване на приемствеността в ученето и мобилността сред доставчиците на ПОО.

МВУ, както е показано във водещия компонент „преквалификация и повишаване на квалификацията“, предложен от Комисията, и в препоръката на Комисията за ефективна активна подкрепа на заетостта (EASE), представена заедно с настоящия план за действие, също може да улесни инвестициите и реформите в тази област. Необходимо е да се насърчат и новите частни инвестиции както от големите, така и от малките предприятия. Като част от новата програма за умения Пактът за уменията⁵⁸, чието начало беше поставено през ноември 2020 г., представлява модел на споделена ангажираност в различните региони, сектори и вериги за създаване на стойност за предприятията, ангажирани с осигуряването на умения за своята работна сила. Експертна група за инвестиране в образование и обучение ще подпомага държавите членки при разработването на ефикасно и ефективно финансиране.

За да се даде възможност на хората да участват в обучение през целия си живот и кариера, е необходимо също така да се преосмислят политиките. Както е посочено в Програмата за умения от 2020 г., правата под формата на индивидуални сметки за обучение могат да осигурят на европейските граждани водеща роля в професионалния им живот, като същевременно осигуряват достъп до финансовите средства за участие в обучение. Заедно с правилно проектирани рамки за качество, както и насоки и валидиране на уменията, те могат да играят важна роля. Иновативните инструменти като микроквалификациите могат да улеснят гъвкавите модели на обучение и да подпомогнат работниците на работното им място или по време на преходите в професионалния живот. Поставянето на по-голям акцент върху обучението в колективните трудови договори между социалните партньори може да подобри достъпа до възможности за качествено обучение на работното място, включително за чиракуване.

Възстановяването на Европа изисква също така привличане на нови таланти. Застаряването и намаляващото население на Европа оказват структурен натиск върху пазара на труда, като е налице недостиг на умения в различни региони и сектори. Както е посочено в Новия пакт за убежището и миграцията⁵⁹, Комисията има за цел да

⁵⁶ Съставен от 24,5 милиарда евро по текущи цени и допълнително увеличение в размер на 1,7 милиарда евро по цени от 2018 г.

⁵⁷ Регламент (ЕС) 2021/240 от 10 февруари 2021 г.

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=bg>.

⁵⁹ COM(2020) 609 final от 23 септември 2020 г.

гарантира, че рамката на ЕС в областта на законната миграция е от полза за европейските общества и икономики, като привлича таланти и улеснява приемането на работници с различни нива на умения, от които се нуждае ЕС, и мобилността в рамките на ЕС на работниците от трети държави, които вече са в ЕС. С Плана за действие относно интеграцията и приобщаването се насърчават, наред с другото, възможностите за заетост и признаването на уменията на хората с мигрантски произход⁶⁰.

Комисията:

- ще предложи през четвъртото тримесечие на 2021 г. **програма за трансформация на висшето образование**, за да се отключи пълният потенциал на висшите учебни заведения за възстановяване, насочено към устойчив и приобщаващ преход към зелена и цифрова икономика;
- ще предложи през четвъртото тримесечие на 2021 г. **инициатива относно индивидуалните сметки за обучение**, за да се преодолеят пречките пред достъпа до обучение и да се даде възможност на възрастните да се справят с преходите в професионалния си живот;
- ще предложи през четвъртото тримесечие на 2021 г. **европейски подход към микроквалификациите**, за да се улеснят гъвкавите модели на обучение и преходите на пазара на труда;
- ще предложи през четвъртото тримесечие на 2021 г. пакет за уменията и талантите, включващ преразглеждане на Директивата за дългосрочно пребиваващите лица (Директива 2003/109), за да се създаде истински статут на дългосрочно пребиваващ в ЕС, Директивата за единното разрешение (Директива 2011/98), за да се опрости и изясни нейният обхват (включително условията за приемане и пребиваване на ниско- и средноквалифицирани работници), и ще очертае възможностите за създаване на резерв на ЕС от таланти по отношение на квалифицирани работници от трети държави.

Комисията насърчава:

- в духа на **Пакта за уменията** регионите и предприятията, включително МСП, в рамките на промишлените екосистеми и веригите за създаване на стойност да си сътрудничат, да обменят информация и да разработват съвместни аналитични данни за уменията и съобразени с нуждите решения за повишаване на квалификацията;
- държавите членки да работят за изпълнението на политиката в областта на ПОО и целите на равнище ЕС, определени в **Препоръката на Съвета относно ПОО**, и да внедряват съответните действия и инвестиции;
- държавите членки да разработят всеобхватни политики за осигуряване на **достъп до качествено образование** за всички в съответствие с приложимите препоръки на Съвета⁶¹ и да предоставят целенасочена подкрепа на учащите се в неравностойно положение, за да се компенсира отрицателното въздействие на кризата.

⁶⁰ COM(2020) 758 final от 24 ноември 2020 г.

⁶¹ Препоръка на Съвета ST/9010/2018/INIT от 22 май 2018 г. Препоръка на Съвета ST/9009/2018/INIT от 22 май 2018 г. Препоръка на Съвета ST/9015/2019/INIT от 22 май 2019 г.

Изграждане на Съюз на равенство

Многообразието в нашето общество и икономика е сила. В ЕС е забранена дискриминацията, основана на пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация. За осигуряване на равно третиране и равен достъп се изисква ефективна, правилно прилагана и актуална правна рамка. Комисията подготвя съвместния доклад относно прилагането на Директивата за равно третиране в областта на заетостта⁶² и Директивата за равенството между расите⁶³, за да определи най-добрите практики в прилагането на двете директиви и основните бъдещи предизвикателства, и ще представи евентуално законодателство, необходимо за преодоляване на недостатъците. Комисията също така предложи амбициозни стратегии за Съюз на равенство, чрез които ще бъдат създадени полезни взаимодействия, за да се предоставят равни възможности на всички⁶⁴.

Борбата със стереотипите и дискриминацията в областта на заетостта, обучението, образованието, социалната закрила, жилищното настаняване и здравеопазването изисква решителни действия на национално, регионално и местно равнище, включително от страна на социалните партньори, националните органи по въпросите на равенството, предприятията и гражданското общество. Те могат да бъдат подкрепени от фондове на ЕС като ЕСФ+, ЕФРР, „Творческа Европа“ и „Еразъм“. Програмата „Права и ценности“, която е с общ бюджет от 1,55 милиарда евро, ще насърчава равенството между половете, равното третиране и равните права на всички с цел насърчаване на по-демократични, многообразни и отворени общества⁶⁵.

Необходимо е незабавно да се положат усилия за преодоляване на стереотипите и дискриминацията, основани на пола. Въпреки напредъка през последното десетилетие равнището на заетост и равнищата на заплащане на жените продължават да изостават от тези на мъжете. Жените продължават да бъдат значително по-слабо представени на ръководни длъжности, по-специално на висши ръководни длъжности и в управителните съвети на предприятията. В изпълнение на Стратегията за равенство между половете за периода 2020—2025 г.⁶⁶ ЕС ще продължи да се бори с основаното на пола насилие, да противодейства на свързаните с пола стереотипи, да насърчава участието на жените във вземането на решения и да работи за преодоляване на неравнопоставеността между половете на пазара на труда и по отношение на заплащането и пенсиите. Комисията ще продължи да настоява за приемането на предложението от 2012 г. за директива относно жените в управителните съвети⁶⁷. Успоредно с този план за действие Комисията предлага директива за укрепване на прилагането на принципа за равно заплащане за равен труд или за труд с равна стойност за мъжете и жените чрез мерки за прозрачност на

⁶² Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г.

⁶³ Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г.

⁶⁴ План за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020—2025 г. (COM(2020) 565 final) от 18 септември 2020 г. Стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020—2030 г. (COM(2020) 620 final) от 7 октомври 2020 г. План за действие относно интеграцията и приобщаването (COM(2020) 758 final) от 24 ноември 2020 г. Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК (COM(2020) 698 final) от 12 ноември 2020 г.

⁶⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/mex_20_2491.

⁶⁶ COM(2020) 152 final от 05 март 2020 г.

⁶⁷ COM(2012) 614 final от 14 ноември 2012 г.

заплащането и механизми за правоприлагане⁶⁸. Комисията също така ще набележи най-добрите практики за предоставяне на пенсионни права за прекъсвания на кариерата, свързани с полагането на грижи, в пенсионните схеми и ще насърчава обмена на практики между държавите членки, социалните партньори и заинтересованите страни в областта на пенсиите.

Адекватните политики за равновесие между професионалния и личния живот улесняват съчетаването на професионалния и личния живот. Предоставянето на платен отпуск може да има положително въздействие върху равнището на заетост, по-специално за жените, и да допринесе за намаляване на разликата в заетостта между жените и мъжете. В този контекст са важни също така равнището и структурата на родителските обезщетения, както и възможността отпускът да бъде разпределен поравно между мъжете и жените. В съответствие с Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот⁶⁹ ЕС ще продължи да насърчава равното поделяне на отговорностите за полагане на грижи и работа.

Наличието на достъпно и висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст (ОГРДВ), както и на дългосрочни грижи с добро качество, оказва силно положително въздействие върху заетостта на родителите, и по-специално на жените, и е важен определящ фактор за разликата в заплащането и пенсиите на жените и мъжете. ЕС е постигнал като цяло целта от Барселона от 2002 г. 33 % от децата на възраст под 3 години да бъдат обхванати в образование и грижи в ранна детска възраст (35,5 % на равнище ЕС-27 през 2019 г.) и целта да бъдат обхванати 90 % от децата от 3 г. до възрастта за задължително посещаване на начално училище (90 % на равнище ЕС-27 през 2019 г.). Продължават да съществуват значителни разлики, като много държави членки не са достигнали това равнище, по-специално по отношение на децата от домакинства с по-ниски доходи или на групата на най-малките деца. Преразглеждането на целите от Барселона ще има за цел да се насърчи положителното сближаване между държавите членки и по този начин да се подобри участието на жените на пазара на труда.

Хората с увреждания са изправени пред значителни пречки в образованието, обучението, заетостта, социалната закрила, жилищното настаняване и здравеопазването. Оценката на Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г.⁷⁰ показва, че ЕС е допринесъл значително за подобряване на достъпността за хората с увреждания и за утвърждаване на техните права. В области като здравеопазването, заетостта, образованието и уменията обаче напредъкът беше по-ограничен или неравномерен. Въз основа на тази оценка и с цел допълнително увеличаване на равните възможности в ЕС **Комисията прие заедно с настоящия план за действие нова стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.**⁷¹ в съответствие с целите на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

⁶⁸ COM(2021) 93 от 4 март 2021 г.

⁶⁹ Директива (ЕС) 2019/1158 от 20 юни 2019 г.

⁷⁰ SWD(2020) 289 от 20 ноември 2020 г.

⁷¹ COM(2021) 101 от 3 март 2021 г.

Комисията:

- ще публикува през първото тримесечие на 2021 г. **съвместен доклад относно прилагането на Директивата за равно третиране в областта на заетостта и Директивата за равенството между расите** и ще представи до 2022 г. всички законодателни актове, необходими за преодоляване на недостатъците, по-специално за засилване на ролята на органите по въпросите на равенството;
- ще представи през 2022 г. **преразглеждане на целите от Барселона** по отношение на образованието и грижите в ранна детска възраст;
- в рамките на четвъртото тримесечие на 2021 г. ще предложи **законодателство за борба с основаното на пола насилие срещу жените**, включително срещу тормоза на работното място, основан на пола.

Комисията насърчава:

- държавите членки да ускорят и приключат преговорите в Съвета по предложението на Комисията за хоризонтална **директива относно равното третиране**⁷²;
- държавите членки да приемат и изпълнят предложението за **препоръка на Съвета относно равенството, приобщаването и участието на ромите**⁷³;
- държавите членки да транспонират **Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот** до август 2022 г.;
- държавите членки да ускорят и приключат преговорите в Съвета по предложението на Комисията за хоризонтална **директива относно жените в управителните съвети**;
- държавите членки да предоставят физически и финансово достъпни образование и грижи за всички малки деца в цяла Европа в съответствие с **Препоръката на Съвета за висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст**⁷⁴;
- дружествата да въведат механизми за **борба с дискриминационните практики** при наемането, подбора и повишението, както и да насърчават многообразието на работното място.

3.3 СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА И ПРИОБЩАВАНЕ

Достоен живот

Насърчаването на социалното приобщаване и борбата с бедността са основни ценности на нашия европейски начин на живот. Въпреки че равнищата на бедност намаляват през изминалото десетилетие, неравенствата не следват същата тенденция. Състоянието на относителните доходи на най-уязвимите лица не се е подобрило. В резултат на пандемията се изострят съществуващите неравенства,

⁷² COM(2008) 426 final от 2 юли 2008 г.

⁷³ COM(2020) 621 final от 7 юли 2020 г.

⁷⁴ Препоръка на Съвета 2019/C 189/02 от 22 май 2019 г.

което показва евентуални пропуски по отношение на адекватността и обхвата на социалната закрила. За да бъде постигната **до 2030 г. целта за намаляване с поне 15 милиона на броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване**, от съществено значение е да се възприеме интегриран подход, за да се отговори на нуждите на всички етапи от живота и да се обхванат първопричините за бедността и социалното изключване.

Прекъсването на цикъла на неравностойното положение между поколенията започва с инвестиране в децата, за да се намали разликата между децата в нужда и техните връстници в по-добро материално положение, когато става въпрос за достъп до основни услуги, да се насърчат равните възможности за всички деца в ЕС и да се предотврати превръщането на децата от бедни семейства във възрастни, изложени на риск от бедност. За тази цел са необходими целенасочени национални мерки и инвестиции за справяне с бедността, неравенството и социалното изключване сред децата. Комисията подкрепя държавите членки в тези усилия чрез насоки на политиките, включително чрез съответните специфични за всяка държава препоръки, с цел укрепване на политиките в областта на заетостта и социалните политики, инвестиране в социални услуги и социална инфраструктура и оптимално използване на финансирането от ЕС. В рамките на европейското пространство за образование⁷⁵ новата инициатива „Пътища към успеха в училище“ също ще допринесе за отделянето на образователните постижения от социалния, икономическия и културния статус.

Схемите за минимален доход са от съществено значение, за да се гарантира, че никой няма да бъде изоставен. Въпреки че са въведени във всички държави членки, схемите за минимален доход се различават значително по отношение на своята адекватност, обхват, усвояване и обвързване с мерките за активизиране на пазара на труда и стоките и услугите за подкрепа, включително социалните услуги. В много случаи си струва критериите за допустимост и равнищата на обезщетенията да бъдат актуализирани.

Достъпът до жилища на достъпни цени буди все по-голямо безпокойство в много държави членки, региони и градове. В повечето държави членки бездомничеството се увеличава. Въпреки че политиките за премахване на бездомничеството могат да бъдат успешни само чрез адаптиран местен или регионален подход, редица заинтересовани страни призоваха⁷⁶ за тласък на европейско равнище за премахване на бездомничеството в целия ЕС до 2030 г. Освен това енергийната бедност засяга близо 34 милиона европейски граждани, които не могат да си позволят да отопляват домовете си, което показва липсата на достъп до качествени жилища на достъпни цени за много семейства. Прилагането на Зеления пакт чрез инициативата Вълна на саниране⁷⁷, препоръката на Комисията относно енергийната бедност⁷⁸, бъдещото преразглеждане на

⁷⁵ COM(2020) 625 final от 06 май 2020 г.

⁷⁶ Резолюция на Европейския парламент (ЕП) 2020/2802(RSP) от 24 ноември 2020 г. относно борбата с бездомничеството в ЕС.

⁷⁷ COM(2020) 662 final от 17 септември 2020 г.

⁷⁸ Препоръка (ЕС) 2020/1563 на Комисията от 14 октомври 2020 г.

Директивата за енергийната ефективност⁷⁹ и ръководството и насоките за действия на местно равнище от страна на Обсерваторията на енергийната бедност в ЕС⁸⁰ ще допринесе за намаляване на енергийната бедност и повишаване на качеството на жилищата, по-специално за домакинствата със средни и ниски доходи.

Ефективният достъп до основни услуги с достатъчно добро качество, като например водоснабдяване, канализация, здравеопазване, енергетика, транспорт, финансови услуги и цифрови комуникации, е от ключово значение за гарантиране на социалното и икономическото приобщаване. Тези услуги могат също така да бъдат важен източник за създаване на работни места. Въпреки това доходите, възрастта, териториалните неравенства и недостигът на инфраструктура могат да затруднят достъпа. Инвестициите в екологични, цифрови и социални инфраструктури, включително чрез политиката на сближаване на ЕС, спомагат за предотвратяване и борба с пространствената сегрегация и подобряват достъпа до качествени основни услуги. Чрез секторните политики на ЕС и регулаторните рамки по отношение на услугите от общ интерес, които включват мерки за защита на потребителите, практики за възлагане на обществени поръчки и задължения за минимално предоставяне на услуги, трябва допълнително да се подкрепят интервенциите на държавите членки и да се допринася за подобряване на достъпа до основни стоки и услуги и тяхната достъпност. Понастоящем Комисията анализира необходимостта от преразглеждане на Общия регламент за групово освобождаване⁸¹ и на ръководството относно услугите от общ икономически интерес.

Комисията:

- ще предложи през първото тримесечие на 2021 г. **стратегия на ЕС за правата на детето и препоръка на Съвета за създаване на Европейска гаранция за децата**, за да се гарантира, че децата, изложени на риск от бедност и социално изключване, разполагат с ефективен достъп до основни услуги като здравеопазване и образование;
- ще предложи **препоръка на Съвета относно минималния доход** през 2022 г. с цел ефективна подкрепа и допълване на политиките на държавите членки;
- ще стартира през второто тримесечие на 2021 г. **европейска платформа за борба с бездомничеството**, чрез която държавите членки, градовете и доставчиците на услуги ще бъдат подпомагани при обмена на най-добри практики и определянето на ефективни и иновативни подходи;
- ще стартира през второто тримесечие на 2021 г. **инициативата за жилища на достъпни цени**, която ще обхване като пилотни проекти 100 района за саниране;
- ще представи през второто тримесечие на 2021 г. **известия с насоки относно обществените поръчки за иновации и относно социално отговорното възлагане на обществени поръчки**;
- ще представи през 2022 г. **доклад на ЕС относно достъпа до основни услуги**.

⁷⁹ Директива 2012/27/ЕО от 25 октомври 2012 г.

⁸⁰ <https://www.energypoverity.eu/>.

⁸¹ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г.

Комисията насърчава:

- публичните органи да гарантират **ефективността и обхвата на мрежите за социална сигурност** и достъпа до услуги за подпомагане на нуждаещите се;
- националните, регионалните и местните органи да увеличат използването на **социално отговорни критерии в областта на обществените поръчки** и да насърчават тяхното използване в съответствие с предстоящите известия с насоки на Комисията.

Насърчаване на здравето и осигуряване на грижи

Системите за здравеопазване и дългосрочни грижи бяха подложени на значителен натиск по време на пандемията, което бе в допълнение към вече съществуващите предизвикателства, като например нарастващия период на чакане за здравеопазване, структурния недостиг на персонал и увеличаващите се неравенства в здравеопазването. Необходими са реформи и инвестиции в здравните системи, за да се повиши тяхната устойчивост и капацитетът им за управление на настоящи и бъдещи кризи, да се укрепят първичните здравни грижи и психичното здраве, да се подобри достъпът до качествено здравеопазване за всички и да се намалят социалните, териториалните и икономическите неравенства в здравеопазването. Комисията подкрепя държавите членки в тези усилия, като предоставя основана на факти информация и споделя най-добрите практики за укрепване на здравните системи.

В съобщението на Комисията относно Европейския здравен съюз⁸² се разглеждат устойчивостта, достъпността и ефективността на здравните системи в ЕС. Действията ще подобрят способността на държавите членки да се подготвят и да реагират заедно на бъдещи здравни кризи, както и да гарантират наличието на медицински материали и тяхната достъпност и иновативност. Комисията също така ще въведе мерки за изпълнение на Фармацевтичната стратегия за Европа⁸³ и Европейския план за борба с рака⁸⁴. Новите статистически инструменти и инструменти за наблюдение могат също така да спомогнат за по-добро картографиране на неравнопоставеността в здравеопазването, като чрез тях бъде изтъкната гледната точка на пациентите с цел подобряване на достъпа до здравеопазване за най-уязвимите.

Устойчивостта на дългосрочните грижи също е подложена на изпитание. Очаква се търсенето на услуги за полагане на грижи да нарасне в едно застаряващо общество, като същевременно липсата на стандарти за качество на грижите и пропуските в достъпа до качествени услуги, включително в селските райони, представляват сериозен проблем в много държави членки. В съвместен доклад на

⁸² COM(2020) 724 final от 11 ноември 2020 г.

⁸³ COM(2020) 761 final от 25 ноември 2020 г.

⁸⁴ COM(2021) 44 final от 3 февруари 2021 г.

Комисията и Комитета за социална закрила, който ще бъде публикуван през пролетта на 2021 г., ще бъде описано как националните системи отговарят на тези предизвикателства и ще бъдат посочени областите, в които е необходима допълнителна работа, за да се гарантира равен достъп до качествени и финансово достъпни дългосрочни грижи в целия Съюз. Със Зелената книга относно застаряването⁸⁵ започна консултация за набелязване на областите, в които действията на ЕС могат да осигурят най-висока добавена стойност. Реформите и инвестициите в дългосрочни грижи предоставят възможност за засилване на солидарността между поколенията, създаването на работни места, по-безопасна среда на работа и живот и по-добро предлагане на качествени услуги.

Комисията:

- ще предложи **инициатива за дългосрочни грижи** през 2022 г., за да бъде създадена рамка за реформи на политиката, чрез която да се направлява развитието на устойчива система за дългосрочни грижи, с която да се гарантира по-добър достъп до качествени услуги за нуждаещите се;
- ще предложи нови инструменти за по-добро **измерване на пречките и пропуските в достъпа до здравеопазване** (2021—2022 г.);
- ще предложи през четвъртото тримесечие на 2021 г. **европейско пространство за здравни данни**, за да се насърчи достъпът до здравни данни с цел по-добро здравеопазване, научни изследвания и разработване на политики, както и да се насърчи разработването, внедряването и прилагането на цифрови услуги за предоставянето на здравно обслужване.

Комисията насърчава:

- държавите членки да инвестират в **работната сила в областта на здравеопазването и полагането на грижи**, подобряването на условията на труд и достъпа до обучение;
- държавите членки да стимулират **цифровизацията на своите здравни системи** и да се справят с **неравнопоставеността в здравеопазването**.

Адаптиране на социалната закрила към новия свят

По време на пандемията **много държави членки разшириха обхвата на социалната закрила**, за да обхванат групи, които преди това не са били обхванати. Тези извънредни мерки могат да бъдат източник на вдъхновение за структурни реформи, които подобряват защитата на безработните, работниците с нестандартни форми на заетост и самостоятелно заетите лица, и осигуряват устойчивото им финансиране в съответствие с препоръката на Съвета от 2019 г. относно достъпа до социална закрила⁸⁶.

⁸⁵ COM(2021) 50 final от 27 януари 2021 г.

⁸⁶ Препоръка на Съвета 2019/C 387/01 от 8 ноември 2019 г.

Необходимо е допълнително обмисляне на финансирането на социалната закрила, и по-специално на моделите на финансиране с оглед осигуряване на възможност за непрекъсната солидарност между и в рамките на поколенията, за да се гарантира равен и устойчив достъп до социална закрила по отношение на обхванатите групи и рискове, като същевременно се има предвид, че осигурителните вноски и данъците върху труда могат да се понижат предвид намаляването на населението в трудоспособна възраст.

Социалната закрила отвъд националните граници е предпоставка за доброто функциониране на вътрешния пазар. Съществуващите и новите форми на трудова мобилност, улеснени от цифровизацията — от дистанционната работа като цяло през границите до цифровите номади, които работят дистанционно в целия ЕС, изискват безпроблемно взаимодействие между работниците мигранти и администрациите, като същевременно се намалява рискът от грешки и измами. Иновативните решения, и по-специално цифровите, могат да улеснят физическата и виртуалната мобилност на гражданите, да подпомогнат преносимостта на социалноосигурителни права и трансграничната проверка на обхвата на социалното осигуряване от страна на администрациите и да служат за справяне с предизвикателствата при идентифицирането на хората за целите на координацията на системите за социална сигурност.

Комисията:

- ще създаде **експертна група на високо равнище**, която да проучи бъдещето на социалната държава и нейното финансиране и взаимовръзки с променящия се свят на труда и да представи доклад до края на 2022 г.;
- ще постави началото на пилотен проект през 2021 г., за да проучи до 2023 г. стартирането на цифрово решение за улесняване на взаимодействието между мобилните граждани и националните органи и за подобряване на преносимостта на социалноосигурителни права през границите (**Европейски паспорт за социална сигурност**) въз основа на инициативата за надеждна и сигурна европейска електронна идентификация (второ тримесечие на 2021 г.).

Комисията насърчава:

- държавите членки да разширят допълнително достъпа до социална закрила в съответствие с **препоръката на Съвета относно достъпа до социална закрила** и да представят до 15 май 2021 г. своите планове, в които се определят техните национални мерки.

4. ОБЕДИНЯВАНЕ НА УСИЛИЯТА ЗА ПОСТИГАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ

Реализирането на Европейския стълб на социалните права е споделен политически ангажимент и отговорност на институциите на ЕС, националните, регионалните и местните органи, социалните партньори и гражданското общество, като всички те имат роля в съответствие със своите правомощия. ЕС ще подкрепи тези усилия с всички налични инструменти:

финансова подкрепа чрез няколко фонда на ЕС за инвестиране в справедливо възстановяване и двойния преход към зелена и цифрова икономика; насърчаване на ангажираността на всички участници; предоставяне на насоки и координация на националните икономически и социални политики чрез европейския семестър; прилагане на правото на ЕС; и засилване на ролята на ЕС като световен лидер. **Комисията насърчава всички заинтересовани страни да използват по най-добрия начин наличните инструменти за ускоряване на изпълнението на Социалния стълб.**

Мобилизиране на социални инвестиции чрез фондовете на ЕС

Държавите членки следва да използват пълноценно наличните безпрецедентни фондове на ЕС в подкрепа на реформите и инвестициите в съответствие с Европейския стълб на социалните права. Дългосрочният бюджет на ЕС за периода 2021—2027 г., съчетан с инструмента NextGenerationEU за възстановяване, е най-големият пакет от стимули, който някога е финансиран от бюджета на ЕС. Общо 1,8 трилиона евро ще помогнат на Европа да се възстанови от кризата във връзка с COVID-19 и да стане по-екологична, по-цифровизирана и социално справедлива.

Нов ключов финансов инструмент в рамките на NextGenerationEU е МВУ с бюджет от 672,5 милиарда евро. Националните планове за възстановяване и устойчивост представляват уникална възможност за планиране и финансиране на инвестиции и реформи, които подкрепят социално възстановяване, съсредоточено върху работните места, като същевременно обхващат прехода към зелена и цифрова икономика и изпълняват съответните специфични за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър⁸⁷. В съответствие с шестте стълба на Механизма за възстановяване и устойчивост държавите членки ще трябва да обяснят подробно как техните национални планове укрепват потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост, включително чрез насърчаване на политики за децата и младите хора; как допринасят за равенството между половете и равните възможности за всички; и как смекчават икономическото и социалното въздействие на кризата, като допринасят за изпълнението на Европейския стълб на социалните права, като по този начин засилват икономическото, социалното и териториалното сближаване и сближаването в рамките на Съюза.

ЕСФ+, който е с бюджет от 88 милиарда евро, ще продължи да бъде основният инструмент на ЕС за подкрепа на изпълнението на Социалния стълб и за постигане на предложените три водещи цели на ЕС. Прилагането на принципите на Социалния стълб и предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки, приети в контекста на европейския семестър, ще послужат като основа за държавите членки при изготвянето на техните оперативни програми по ЕСФ+. С този нов инструмент:

⁸⁷ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en#documents.

- най-малко 25 % от средствата по ЕСФ+ на национално равнище следва да се изразходват за борба с бедността и социалното изключване, като държавите членки, които са най-засегнати от детска бедност, следва да инвестират най-малко 5 % от тези средства в мерки за борба с детската бедност. Всички останали следва да разпределят по еднакъв начин целесъобразни суми за изпълнение на предстоящата гаранция за децата. Освен това всички държави членки ще трябва да отделят поне 3 % от своя дял по ЕСФ+ за борба с материалните лишения;
- за да се справят с младежката безработица, държавите членки ще трябва да отделят поне 12,5 % за млади хора, които са незаети с работа, учене или обучение (NEET), когато относителният процент в тази група е над средния за ЕС, докато всички останали държави членки ще трябва да отделят подходяща сума за прилагането на укрепената гаранция за младежта;
- държавите членки трябва да отделят подходяща сума за изграждането на капацитет на социалните партньори и организациите на гражданското общество; следва да бъдат предвидени 0,25 % от средствата на ЕСФ+, когато към държавите членки са отправени специфични за всяка държава препоръки в тази област.

Ще бъдат осигурени и други средства за изпълнението на Стълба. ЕФРР ще предоставя финансиране за инфраструктура и оборудване в областта на заетостта, образованието и обучението и социалните услуги. **Фондът за справедлив преход** ще подкрепя уменията в регионите, които са изправени пред по-големи социално-икономически предизвикателства, свързани с климатичния преход. **Резервът за приспособяване във връзка с последиците от Брексит** ще спомогне за преодоляване на неблагоприятните икономически и социални последици от излизането на Обединеното кралство от ЕС. По линия на **REACT-EU** се предоставя допълнително финансиране в размер на 47,5 милиарда евро през 2021 и 2022 г. за преодоляване на недостига между първата реакция на кризата в отговор на пандемията и дългосрочното възстановяване на икономиката. Ще продължи подкрепата по линия на **Европейският фонд за приспособяване към глобализацията** за работниците, изправени пред загуба на работни места поради реструктуриране.

Чрез „Еразъм+“ ще бъдат мобилизирани секторите на образованието, обучението, младежта и спорта с цел бързо възстановяване и бъдещ растеж и ще се насърчават уменията в областта на зелените и цифровите технологии. С **инструмента за техническа подкрепа** ще бъде подобрен административният капацитет на правителствата и публичните администрации за провеждане на реформи по всяка от трите водещи цели за 2030 г. в областта на заетостта, уменията и социалното приобщаване. С програмата **InvestEU** чрез специален инвестиционен компонент ще се насърчават частните инвестиции, които допринасят за социалните цели. С проверката на нейната устойчивост ще се гарантира социалното въздействие на предложените инвестиции и ще бъдат подкрепени инвестициите в социалната икономика и иновациите, социалната инфраструктура и уменията. Популярността на проектите в областта на социалната икономика може да бъде увеличена още

повече чрез допълнителни мерки, като например специална система за маркиране. „**Хоризонт Европа**“ е най-голямата и най-амбициозната програма за научни изследвания и иновации в историята с договорен общ бюджет от 94 милиарда евро. Програмата има за цел разработването на нови технологии, иновативни икономически и социални трансформации и съпътстващи или базови политики и инвестиции, включително засилване на социалната и икономическата издръжливост и устойчивост. С новата **програма EU4Health** за периода 2021—2027 г., която е с бюджет от 5,1 милиарда евро, ще бъде подпомогнато изграждането на устойчиви здравни системи в ЕС, за да бъдем по-добре подготвени за бъдещето. Чрез **Фонд „Убежище, миграция и интеграция“** ще бъдат подпомагани интеграцията и приобщаването на мигрантите.

При планирането на разпределението на финансовите ресурси държавите членки следва да използват в по-голяма степен оценките на въздействието върху разпределението, за да отчетат по-добре въздействието на реформите и инвестициите върху доходите на различните групи и да увеличат прозрачността по отношение на социалното въздействие на бюджетите и политиките. Това може да бъде използвано от националните органи и да допълни действията на Комисията за насърчаване на подобряването на качеството на публичните финанси, прозрачното и по-справедливо данъчно облагане и социално устойчивите инвестиции и финансови средства.

Наред с публичните ресурси, осигуряването на устойчиво финансиране също има ключова роля в мобилизирането на необходимите частни ресурси за постигане на целите на устойчивостта. ЕС мобилизира частни инвестиции в прехода към ЕС, който е неутрален по отношение на климата, ефективен при използването на ресурсите и с кръгова икономика. Добър пример е успешното емитиране на първите европейски облигации за социално въздействие с цел финансиране на заемите по инструмента SURE. Частните и социално устойчивите инвестиции също така ще трябва да имат ключова роля за справедливото и равнопоставено възстановяване. Евентуалното разширяване на таксономията на ЕС би осигурило за предприятията и инвеститорите надежден и общ език за идентифициране на социално устойчиви дейности и повишаване на прозрачността на пазарите за социално финансиране. Обхватът и потенциалът на тези разширения ще бъдат проучени и оценени. По-доброто публично докладване от страна на дружествата относно социалните въпроси следва да улесни инвестиционните потоци към икономически дейности с положителни социални резултати. По-добрата корпоративна отчетност служи и за повишаване на отговорността на дружествата по отношение на социални и други въздействия върху устойчивостта.

Комисията:

- ще приеме до края на 2021 г. делегиран акт за определяне на методология за докладване относно социалните разходи в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост;

- ще представи през 2022 г. **насоки за подобро използване от държавите членки на предварителните оценки на въздействието върху разпределението** и при изготвянето на бюджети и планирането на реформи;
- ще проучи възможните мерки като част от **обновената стратегия за устойчиво финансиране** (средата на 2021 г.) за стимулиране на частните социални инвестиции; до края на 2021 г. ще публикува доклад относно евентуалното **разширяване на обхвата на Регламента на ЕС за таксономията**⁸⁸, така че да бъдат обхванати целите за стабилност, както и социалните цели;
- ще предложи през второто тримесечие на 2021 г. **преразглеждане на Директивата относно оповестяването на нефинансова информация**⁸⁹, както и по-строги изисквания за докладване по социални въпроси от страна на дружествата.

Комисията насърчава:

- държавите членки да използват възможностите за финансиране от ЕС, по-специално чрез своите **национални планове за възстановяване и устойчивост** и своите **оперативни програми по ЕСФ+ и ЕФРР** в подкрепа на изпълнението на национално равнище на Социалния стълб;
- държавите членки да се възползват от безпрецедентната възможност, предоставена от **МВУ**, за изпълнение на съответните специфични за всяка държава препоръки;
- националните и регионалните органи да извършват **предварителни оценки на въздействието върху разпределението** като част от своите процеси за изготвяне на бюджети и по-мощните си процеси във връзка с политиката;
- държавите членки да насърчават условията за **развитие на прозрачни пазари за социални инвестиции**.

Обединяване на силите на всички участници

Ангажирането на националните, регионалните и местните органи, социалните партньори и гражданското общество е от съществено значение, за да се гарантира ангажимента за изпълнение на Европейския стълб на социалните права. В това отношение **решаващо значение има последователната и всеобхватна координация на национално равнище, която може да допринесе за обединяването на усилията от страна на всички съответни участници на национално равнище**. Комисията ще продължи да организира прояви на равнище ЕС, за да направи преглед на постигнатия напредък и да определи амбицията за действия на равнище ЕС. Всички съответни участници следва да организират дейности за комуникация и ангажиране с цел да се повиши осведомеността за Стълба и да се насърчават социалните права в Европа, както и да се ангажират гражданите и всички, които работят пряко по прилагането на принципите на стълба.

⁸⁸ Регламент (ЕС) 2020/852 от 18 юни 2020 г.

⁸⁹ Директива 2014/95/ЕС от 22 октомври 2014 г.

Важно е да се отбележи, че социалният диалог на национално равнище и на равнище ЕС също трябва да бъде засилен. Социалните партньори изпълняват важна роля за смекчаване на въздействието на пандемията, поддържане на възстановяването и управление на бъдещите промени на пазара на труда. Необходими са повече усилия, за да се подкрепи обхватът на колективното договаряне и да се предотврати намаляването на членството и участието на социалните партньори в организациите. По време на консултацията в хода на подготовката на настоящия план за действие социалните партньори от всички части на Европа подчертаха необходимостта от подкрепа за социалния диалог на национално равнище, включително чрез засилване на участието им в съответните политики и техния капацитет, както и чрез подобряване на достъпа им до нови сектори, млади хора и хора, работещи чрез платформи.

Комисията:

- ще насърчава дейностите за комуникация и **процеса на взаимодействие с всички съответни участници, за да гарантира** осведоменост и споделена ангажираност във връзка със Стълба;
- след консултация през 2021 г.⁹⁰ със социалните партньори ще представи през 2022 г. **инициатива за подкрепа на социалния диалог на равнище ЕС и на национално равнище.** Инициативата ще включва стартирането на нов конкурс за иновативни практики на социален диалог; програма за информиране и посещения за бъдещите млади лидери на социалните партньори; преглед на социалния диалог между секторите на равнище ЕС; и нова рамка за подкрепа на споразуменията със социалните партньори на равнище ЕС.

Комисията насърчава:

- националните органи, социалните партньори, гражданското общество и други заинтересовани страни да организират **дейности за комуникация и ангажираност** чрез събиране и обмен на най-добри практики в цяла Европа;
- държавите членки да създадат механизъм за **координация, за да се гарантира ангажираността на всички съответни заинтересовани страни на национално равнище** при прилагането на Стълба;
- държавите членки да стимулират и създават условия за подобряване на **функционирането и ефективността на колективното договаряне и на социалния диалог;**
- публичните органи допълнително да **засилят социалния диалог** и да се консултират със социалните партньори при разработването на съответните политики и законодателство;

⁹⁰ Вж. също доклада на Andrea Nahle, специален съветник на комисаря, отговарящ за работните места и социалните права: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9916&furtherNews=yes&preview=chJldkVtcGxQb3JOYWwhMjAxMjAyMTVwcmV2aWV3>.

- европейските социални партньори да допринасят за успешната трансформация на европейските пазари на труда чрез договаряне на допълнителни споразумения на равнище ЕС.

Засилване на координацията и наблюдението

Държавите членки следва да използват по най-добрия начин европейския семестър като актуална и добре установена рамка за координиране на икономическите, трудовите и социалните реформи и инвестиции, като хората и тяхното благосъстояние се поставят в центъра на вниманието. От 2018 г. насам принципите на Стълба са интегрирани в целия цикъл на европейския семестър. Държавите членки следва да докладват относно изпълнението на Стълба в своите национални програми за реформи. Специфичните за всяка държава препоръки — основани на четирите измерения: устойчивост на околната среда, производителност, справедливост и макроикономическа стабилност, определени в годишната стратегия за устойчив растеж — ще продължат да осигуряват насоки относно прилагането на принципите на Стълба на национално равнище, включително чрез съответното финансиране от ЕС. Както беше посочено по-горе, водещите цели на ЕС ще спомогнат за насочване на националните и регионалните политики и реформи в областта на заетостта, уменията и социалните въпроси. През следващите години европейският семестър ще даде възможност и за координирано наблюдение на изпълнението на плановете за възстановяване и устойчивост.

Като ключов инструмент за наблюдение, използван в европейския семестър, Комисията предлага наборът от социални показатели да бъде преразгледан, за да бъде обхванат в по-голяма степен Стълбът. Наред с водещите цели, интегрирането и актуализирането на съществуващия набор от показатели ще бъдат полезни за по-всеобхватното проследяване на напредъка към изпълнението на принципите на Стълба и за наблюдение на осъществяването на действията в областта на политиката, предложени в настоящия план за действие. Предложението за актуализиране на набора от социални показатели, свързано и с целите на ООН за устойчиво развитие, е представено в приложение 2 към настоящия план за действие (неговата аналитична основа е описана в придружаващия работен документ на службите на Комисията). В държавите, обхванати от процеса на разширяване, актуализираният набор от социални показатели ще се използва в процеса, свързан с програмата за икономически реформи (ПИР), с цел наблюдение на напредъка по изпълнението на Стълба в зависимост от наличието на данни.

Съвместният доклад за заетостта ще бъде с акцент върху съответните принципи на Стълба и ще бъде направен по-задълбочен анализ на прилагането им на равнище ЕС и на национално равнище въз основа на преразгледания набор от социални показатели. Държавите членки ще бъдат приканени да докладват редовно в своите национални програми за реформи относно изпълнението и относно инициативите в областта на политиката, предвидени за преодоляване на пропуските.

И накрая, **навременността на социалната статистика**, както и ранните оценки на бедността и неравенството, също ще бъдат допълнително подобрили вследствие на приетия неотдавна Регламент за интегрираната европейска социална статистика⁹¹. Комисията ще продължи да насърчава държавите членки да подобряват събирането на данни, разграничени по расов или етнически произход, в съответствие с Плана за действие на ЕС за борба с расизма. В сътрудничество с другите институции на ЕС Комисията ще продължи да **подобрява и разработва надеждни и съпоставими в международен план показатели за измерване и наблюдение на благосъстоянието на хората** в Съюза, като взема предвид специфичния за всяка държава контекст и работата, извършена от други съответни международни участници.

Комисията:

- ще продължи да направлява чрез **европейския семестър** националните реформи и инвестиции, включително при изпълнението на плановете за възстановяване и устойчивост, така че да се допринася за прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права;
- ще договори **преразгледана версия на набора от социални показатели** с държавите членки през 2021 г., за да бъдат отразени по-добре приоритетите на политиката и действията, определени в настоящия план за действие;
- **ще разшири обхвата и ще задълбочи анализа на съвместния доклад за заетостта** и ще организира специални мероприятия за представяне на напредъка по изпълнението на Стълба.

Въвеждане, прилагане и изпълнение на достиженията на правото на ЕС в социалната област

Качеството на социалната нормативна уредба на ЕС зависи от прилагането ѝ. Много от участниците в консултацията, проведена в подкрепа на настоящия план за действие, подчертаха значението на по-качественото въвеждане, прилагане и изпълнение на съществуващото трудово и социално право на ЕС. Провеждането на по-тесен и по-редовен диалог с държавите членки може да улесни навременното транспониране на правните инструменти на ЕС, да подобри качеството на прилагането им и да предотврати необходимостта от производства за установяване на неизпълнение на задължения на по-късен етап. Успоредно с това Комисията ще се стреми да засили действията си, ако държавите членки не изпълняват задълженията си съгласно правото на ЕС.

Комисията:

- ще засили **сътрудничеството с държавите членки в областта на трудовото и социалното право на ЕС**, като поставя акцент върху транспонирането и прилагането, както и върху обмена на най-добри практики.

⁹¹ Регламент (ЕС) 2019/1700 от 10 октомври 2019 г.

Комисията насърчава:

- Държавите членки да подкрепят и укрепват **изграждането на капацитета на инспекциите по труда** в дейностите им за наблюдение на прилагането на достиженията на правото на Съюза.

ЕС като отговорен световен лидер

Чрез насочването на международните действия на ЕС в социалната област Стълбът спомага за утвърждаването на ролята на ЕС като отговорен световен лидер. Комисията работи за създаването на еднакви условия на конкуренция в световен мащаб, при които конкурентните предимства не са в ущърб на най-уязвимите. От една страна, ЕС действа в рамките на многостранна система, основана на международни норми, към която ЕС и/или неговите държави членки са се присъединили. От друга страна, Стълбът служи като ръководен инструмент за двустранните ни отношения с външните партньори, включително съседните държави и партньорите, обхванати от процеса на разширяване, като с него се определя високото равнище на социалните стандарти, които ЕС поддържа.

С цел да се засили диалогът със Западните Балкани, за да се насърчи прилагането на Европейския стълб на социалните права⁹² и да се преодолеят социалните различия между държавите членки и Западните Балкани, държавите кандидатки и потенциалните кандидатки ще бъдат включени по целесъобразност в съответните действия, платформи, работни групи и срещи. Инструментът за предприсъединителна помощ (ИПП) III ще осигури по-голямо финансиране за развитие на човешкия капитал и водеща инициатива за прилагане на схеми за гаранции за младежта с цел справяне с високите равнища на NEET в региона⁹³.

ЕС ще продължи да насърчава достойния труд и социалното приобщаване в световен мащаб, като си сътрудничи с държавите партньори, по-специално в рамките на Международната организация на труда (МОТ) и чрез своите политики в областта на търговията и развитието, устойчивите обществени поръчки и устойчивото финансиране, както и чрез прозрачността на дружествата и устойчивото корпоративно управление. В съответствие с призива, отправен в заключенията на Съвета относно правата на човека и достойния труд в глобалните вериги за доставки⁹⁴, Комисията ще разгледа социалното измерение на международните действия в отговор на пандемията, изменението на климата, новите технологии и Програмата на ООН до 2030 г.⁹⁵. Като член на форумите на Г-7 и Г-20 ЕС насърчава устойчивото и приобщаващо икономическо възстановяване, което ще бъде от полза за всички хора във всички държави.

⁹² COM(2020) 14 final от 14 януари 2020 г.

⁹³ COM(2020) 641 final от 6 октомври 2020 г.

⁹⁴ 13512/20 от 1 декември 2020 г.

⁹⁵ COM(2006) 249 final от 25 май 2006 г.

Комисията:

- ще приеме **съобщение относно достойния труд в световен мащаб** през второто тримесечие на 2021 г., в което ще направи цялостен преглед на съответния инструментариум на ЕС и ще представи план за стратегия на ЕС за постигане на напредък по отношение на социалното измерение на международните действия;
- през второто тримесечие на 2021 г. ще приеме инициатива относно **устойчивото корпоративно управление**.

Комисията насърчава:

- държавите членки да насърчават **международните трудови стандарти, достойния труд и социалното приобщаване в световен мащаб** и да работят за изпълнението на Програмата на ООН до 2030 г. и постигането на целите за устойчиво развитие с активното участие на социалните партньори и гражданското общество;
- държавите, обхванати от процеса на разширяване, да продължат да постигат съответствие със социалните стандарти и политики на ЕС, по-специално чрез **процеса на икономическата програма и програмата за реформи**, по пътя си към сближаването с ЕС.

5. ПЪТЯТ НАПРЕД

В настоящия план за действие се предлагат действия на равнище ЕС за по-нататъшното прилагане на Европейския стълб на социалните права с цел изграждане на по-силна социална Европа за справедливи преходи и възстановяване. Постигането на пълноценно упражняване на правата и принципите от Стълба от страна на гражданите на ЕС изисква в по-голямата си част действия на национално, регионално и местно равнище. Комисията призовава държавите членки, социалните партньори и други заинтересовани страни, като например регионалните и местните органи, както и организациите на гражданското общество, да поставят високите социални стандарти, определени в Стълба, в центъра на своите инвестиции и реформи, които дават тласък на възстановяването от пандемията от COVID-19. Нашата обща цел е да инвестираме в настоящите и бъдещите поколения европейци, като създадем възможност за тях и за Европа като цяло да процъфтяват чрез социални иновации и многообразие въпреки промените и затрудненията.

Социалната среща на върха в Порто на 7—8 май 2021 г., организирана от португалското председателство на Съвета, ще представлява възможност да се потвърдят на най-високо политическо равнище ангажираността и амбицията хората да бъдат поставени на първо място при възстановяването на Европа, а и след това.

За да подкрепи изпълнението на настоящия план за действие, Комисията призовава европейските институции, националните парламенти, социалните партньори и гражданското общество да организират редовни съвместни политически дебати с цел преглед на напредъка към силна социална Европа до 2030 г.

Комисията ще **преразгледа плана за действие през 2025 г.** Прегледът ще представлява основа за по-нататъшни действия на равнище ЕС с оглед постигането на целите на ЕС за 2030 г.